DAWNE MIASTO
OGRÓD WŁOCHY
GALERIA ULICZNA

ERA – fabryka, pracodawca i dobrodziej

W 1926 roku do Włoch trafił przedstawiciel czechosłowackiej firmy ERA (Elektrotechnicky Regulator Automaticky) produkującej sprzęt elektrotechniczny – Włodzimierz Wiesenberg.

Rok później, na wniosek polskich inżynierów, na bazie czeskiego przedsiębiorstwa powstała największa włochowska fabryka pod nazwą Polskie Zakłady Elektrotechniczne ERA. Kapitał w 25% należał do Czechów, 75% akcji zaś posiadali polscy inżynierowie – założyciele i współzałożyciele firmy. Jednym z nich był wybitny fachowiec, inż. Kazimierz Gajczak (1872–1933), prezes Związku Elektrowni Polskich.

Zakłady ulokowano przy ul. Inżynierskiej 7 (ob. Czesława Kłosia) i tam rozpoczął się ich dynamiczny rozwój. W ciągu 13 lat powierzchnia ERA zwiększyła się sześcio-, a zatrudnienie szesnastokrotnie. Systematycznie rosła liczba własnych patentów i wielkość produkcji. Specjalnością fabryki były urządzenia oświetleniowe dla kolei, samolotów i innych pojazdów oraz światowej klasy przyrządy pomiarowe o dużej dokładności.

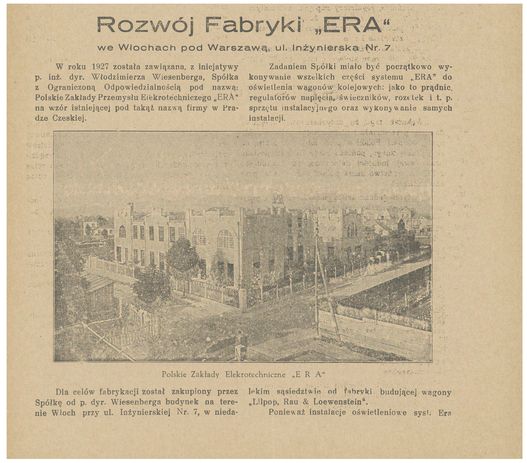

10 lat fabryki ERA. Fotografia jubileuszowa. Pracownicy, a wśród nich właściciele i dyrekcja. Rok 1937.
Źródło: www.mamow.pl

Dyrektorem fabryki został Włodzimierz Wiesenberg, który zamieszkał we Włochach i przez lata był dobrodziejem lokalnej społeczności. Wraz z żoną Piną angażował się w wiele akcji charytatywnych, m.in. dożywiania dzieci z ubogich rodzin. Trudno przecenić jego wpływ na rozwój międzywojennych Włoch: wspierał rozwój Straży Ogniowej i pomógł w założeniu oświetlenia ulicznego czy doprowadzeniu kolejki EKD do Włoch. Był jednym z prezesów wpływowego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości działającego na rzecz rozwoju miasta ogrodu Włochy, a od 1938 roku – Klubu Sportowego „Przyszłość". Był przy tym człowiekiem kulturalnym, skromnym i eleganckim. Włochy opuścił tuż przed wybuchem II wojny światowej.

Po wojnie zakłady znacjonalizowano. Działały z wielkimi sukcesami do kryzysowych lat 90. Jednak mimo starań dyrekcji i załogi zasłużona ERA zmian ustrojowych nie przetrwała.

Jedynym dziś śladem po wielkim przedwojennym przemyśle włochowskim jest osiedle Kasztanowy Park przy ul. Czesława Kłosia 2–14 (daw. Inżynierskiej). Na szczęście inwestor, budując osiedle, zdecydował się wykorzystać wyjątkowe architektonicznie walory budynków fabrycznych ERA. Dzięki temu możemy je do dziś podziwiać.

Rozwój Fabryki „ERA"

we Włochach pod Warszawą, ul. Inżynierska Nr. 7

W roku 1927 została zawiązana, z inicjatywy p. inż. dyr. Włodzimierza Wiesenberga, Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością pod nazwą: Polskie Zakłady Przemysłu Elektrotechnicznego „ERA" na wzór istniejącej pod taką nazwą firmy w Pradze Czeskiej.

Zadaniem Spółki miało być początkowo wykonywanie wszelkich części systemu „ERA" do oświetlenia wagonów kolejowych: jako to prądnic, regulatorów napięcia, świeczników, rozcinek i t. p. sprzętu instalacyjnego oraz wykonywanie samych instalacji.

Polskie Zakłady Elektrotechniczne „E R A"

Dla celów fabrykacji został zakupiony przez Spółkę od p. dyr. Wiesenberga budynek na terenie Włoch przy ul. Inżynierskiej Nr. 7, w niedalekim sąsiedztwie od fabryki budującej wagony „Lilpop, Rau & Loewenstein".

Ponieważ instalacje oświetleniowe syst. Era

Rozwój Fabryki „ERA", „Nowiny Włochowskie" 1931 nr 15.
Źródło: www.mamow.pl

Egzemplarz obowiązkowy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. CENA 20 GR.

nowiny włochowskie

Pismo tygodniowe

poświęcone sprawom gospodarczo-społecznym Włoch, Skorosz i okolicy

Nr. 15. Włochy, piątek 20 listopada 1931 r. Rok I.

Odżywianie dzieci

w Polskich Zakładach Elektrotechnicznych „ERA"

Druga grupa otrzymująca obiad od 1 do 7 grudnia.

Z inicjatywy i przy materjalnem poparciu dyrektorstwa Wiesenbergów utworzono w fabryce „Era" Komitet dla odżywiania dzieci.

Do Komitetu weszli z wyboru pracowników następujące osoby.

Prezes: p. dyrektorowa Wiesenbergowa, dalej pp. Kwiecińska-Hajnrychowa, Pawlicki, Jungerman, Orłowski, Kintop Czesław, Biskupski, Czech i Karasiński. Z przedstawionych przez kierowników szkół p. Nowakowskiego i panią Rogowską — uczniów uczennic, Komitet wybrał 40 dzieci, których stan rodzinny i majątkowy rodziców został przez Komitet osobiście zbadany.

Dużo pracy wkłada i szczególne zainteresowanie okazuje p. prezesowa Wiesenbergowa, która osobiście dogląda, czy dzieciarnia jest dobrze obsłużona i zadowolona.

Na początku były wypadki, że niektóre z dzieci po kilka porcji zjadały. Teraz już nastąpiło nasycenie.

Jak widać z załączonego zdjęcia, dzieciarnia wygląda dobrze. Te cztery tygodnie odżywienia zrobiły swoje. Humory znakomite, ponieważ zupa ogórkowa, kawałek kiełbasy i ćwierć kilo chleba smakowały świetnie.

Jest to znowóż fakt do zanotowania, że jednostka zdecydowana i mająca cel jasno wytknięty, realizuje swe zamiary szybciej i lepiej, niż to mogą czynić komitety i zbiorowiska, gdzie często animozje osobiste członków i ambicje mogą najlepszą sprawę sparaliżować.

Pracownicy fabryki Ery, to towarzystwo o poczuciu obowiązku obywatelskiego względem bliźniego i państwa.

Akcja przez nich wszczęta nie ograniczy się li tylko do odżywiania dzieci, ale i przyodziania ich.

Jeżeli Redakcja ma zamiar przeprowadzenia akcji urządzenia gwiazdki dla dzieciarni już nie tylko tej najbiedniejszej, ale wogóle dla dzieci, (bo w tym czasie kryzysu i niejednemu niby dobrze sytuowanemu obywatelowi zabraknie na urządzenie choinki), to będzie to mogła uczynić tylko w porozumieniu z dyrektorstwem Wiesenbergami, którzy mogą się podjąć akcji tej w środowisku inteligencji i z pracownikami, którzy wciągną wszystkie warstwy.

Dobrze uczyni Redakcja, jeżeli wyrazi tak inicjatorom, jak i wykonawcom w imieniu odżywianej dzieciarni, jako też ich rodziców szcz ropolskie — Bóg zapłać!

W. R.

Źródło: www.mamow.pl

10 lat fabryki ERA. Fotografia jubileuszowa: właściciele i dyrekcja zakładów.
Źródło: www.mamow.pl

Budynek główny Polskich Zakładów Elektrotechnicznych ERA przy ul. Inżynierskiej 7. Rok 1937. Źródło: www.mamow.pl

ERA. Inżynierowie przy pracy. Lata 30. XX wieku.
Źródło: www.mamow.pl

Gabinet dyrektora ERA Włodzimierza Wiesenberga. Rok 1937.
Źródło: www.mamow.pl

ORGANIZATORZY WYSTAWY

STOWARZYSZENIE SĄSIEDZKIE WŁOCHY

mamow Multimedialne Archiwum Miasta Ogrodu Włochy

Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Włochy m.st. Warszawa

70 LAT WŁOCH I OKĘCIA W WARSZAWIE

Projekt współfinansuje m.st.Warszawa

Stołeczny Budżet Obywatelski